

KOIRAN, KISSAN JA HIIREN KOLMIODRAAMA

Suomestakin on vähitellen tulossa kulttuurimaa, mitä tulee sarjakuviin. Varsinainen alansa klassikko ja eräiden mielestä myös toistaiseksi ylittämätön huippu **Krazy Kat** on ensi kertaa ilmestynyt omana kokonaisuutenaan suomeksi.

Krazya on aiemmin nähty näytteinä alan tietoteoksissa sekä jonkin verran kiinnostusta jo kiihoittaneina maistipaloina Kaukorannat—Kemppisen antologiassa "Sarjakuvan maailmat" (Otava 1982).

Onpa sarjakuvaa ilmestynyt jo suomalaisessa Ylioppilaslehdessäkin, joka viime vuonna aloitti sarjan alkuperäisin englanninkielisin tekstein ja on sittemmin jatkanut suomennoksilla, nekin Kaukorantain.

No, nyt on saatu esille varsinainen valikoima **Krazy Katin** parhaimmistoa, **Kaukorantain**, niiden sarjakuvagurujen ja toistään jo sarjakuvaneuvoksen titteleillä seppelöityjen toimittamana ja suomentamana sekä **Kustannus Oy Jalavan** saataville saattamana.

Sarjakuvan hienointa helmeä on hellitty huolella, kirjaan on laadittu syventävä ja selvittävä, innoittava ja ihaistuttava esipuheesittely, ja käännökset on ruutuihin tekstannut **Kalervo Palsa** taidokkaasti alkuperäisen käsialaakin imitoiden.

Käännöstyöhönsä Soile ja Heikki Kaukoranta saivat aivan ennakkotapausluonteista avustusta suomalaisen kirjallisuuden edistämisyhteisöistä, ja kunniaksi tämä on sekä myöntäjille että saajille. Näin on sarjakuva saatu viimein tunnustetuksi myös yhdeksi kirjallisuuden osailmentymäksi ja samalla osoitettu korkeatasoisen kirjallisuuden merkitys osana sarjakuvataidetta.

George Herrimanin sarja ei ollut erityinen menestys omana aikanaan (1913—44) ja sai elää levitysyhtiön elättinä vain sen ylimmän johtajan, **William Randolph Hearstin** erityisenä lempilapsena piirtäjänsä hamaan kuoloon saakka.

Vasta vuosikymmeniä jälkeenpäin on alkanut klassikoksi kohottaminen ja ihaileva imitointi, niin

sarja- kuin elokuvankin parissa. Erityisesti nuori underground tuntui löytävän Krazyä kaukupohjaa, ja muutenkin Katti on lämmittänyt tajunnanvirran ja surrealismin vapaasti assosioivia koulukuntia eri aloilla.

Kuvallisesti Krazy Kat on yhtä juhlaa, joskin syndikaati aikoinaan kaukonäköisyydessään arkistonsa mikrofilmattuaan hukasi kaikki alkuperäispiirroksat ja jätti jälkimaailmalle vain tuhruisiksi muuntuneita, suurennettuina paljolti haalistuneita sarjakuvia. Alkuperäinen loisto on silti aistittavissa, sillä sarjakuva taiteena kestää melkoista kaltoinkohtelua, paperista painotyöhön, ja Jalavalla kumpikin on paremmanpuoleista.

NIIN ON, JOS SILTÄ NÄYTTÄÄ

Yleisesti Krazy tunnetaan levottoman runollisesta kuvailmaisestaan, jossa kaikki elää ja muuttuu, voisi sanoa virtaa: rekvisiitta, puut, vuoret, maisemat, kaikki esittäytyvät eri olomuodoissa eri

ruuduissa, jotka nekin keikkuvat ja rajautuvat, liittyvät ja erkanevat omien oikkujensa mukaan.

Toisinaan Herriman vielä numeroi ruutunsa saaden näin aikaan omalaatuisen viiveen lukuelämykseen. Hän siis ajoittaa kuvarunoon, pysäyttää lukijansa ennen seuraavaa askelta. Elokuva ei ole kaukana tästä ilmaisusta.

Ehkä kuitenkin tärkeintä tässä teoksessa on sisältö, ei kuva eikä sana, jotka eivät ole tulleet lihaksi, vaan hengeksi tämän viestin ympärille. Pohjimmiltaan nimittäin kolmikko kissa, hiiri ja koira esittävät ihmissuhteenäytelmää, sarjakuvahistorian merkillisintä kolmiota:

Tässä tarinassa koira rakastaa, ihailee ja varjelee kissaa, joka rakastaa hiirtä, joka puolestaan paljitsee tämän rakkauden viskaamalla tiilen katin kalloon tuon tuostakin. Siitä hyvästä koira, joka polliisin tointa eläinten asuttamassa Coconinon piirikunnassa hoitelee, telkeää hiiren tyrmään. Kissa taas tahtoo aina palvontansa kohteen vapauteen, koska ja vaikka tuntee seuraukset.

Kalervo Pulkkinen

